

Ameriška vlada naj bi zaščitila beloruske vojne zločince

WASHINGTON, D.C. — Bivši preiskovalec pravosodnega tajništva John Loftus je dejal na televizijskem programu "60 Minutes" prošlo nedeljo zvečer, da je ameriška vlada na nezakonit način dovolila naselitev v ZDA v letih po drugi svetovni vojni več sto beloruskim vojnim zločincem. Ti Belorusi naj bi bili med drugo svetovno vojno sodelovali z nacisti, po vojni pa naj bi bili obljubili ameriški vladi, da bodo delovali zoper Sovjetsko zvezo.

Da bi mogli ti Belorusi priti v ZDA, je nadaljeval Loftus, je ameriška vlada prikrila njihovo preteklost. Sedaj bivajo ti Belorusi v ZDA, nekateri so zaposleni pri "Glasu svobodne Evrope".

V programu 60 Minutes je sodeloval tudi kongresnik Barney Frank (D-Mass.), ki je dejal, da sprva sploh ni mogel verjeti trditvam Loftusa. Sedaj pa je prepričan o njihovi resničnosti in je zahteval uradno preiskavo zveznega kongresa, ki naj bi razčistila zadevo.

Včeraj sta predstavnika pravosodnega tajništva in državnega tajništva zanikala trditve Loftusa in kong. Franka.

Nova slovenska vlada imenovana; vodi jo še Janez Zemljarič

LJUBLJANA, Slov. — Po aprilskih skupščinskih volitvah v Sloveniji je bila imenovana nova republiška vlada, ki ji še vedno načeljuje Janez Zemljarič. Po naslovu je Zemljarič predsednik izvršnega sveta, podpredsednika sta pa Vlado Klemenčič in Dušan Sinigoi.

Skupščino SR Slovenije sestavljajo trije zbori. Za predsednika zbora združenega dela je bil izvoljen Martin Mlinar, za predsednika zbora občin je bil izvoljen Mitja Horvat, za predsednika družbenopolitičnega zbora pa so izvolili Cirila Ribičiča.

Vinko Hafner je bil izvoljen za predsednika slovenske skupščine, podpredsednika pa bosta Silva Jereb in Jože Šušmelj.

Končno, izvoljeno je bilo predsedstvo SR Slovenije. Predsednik predsedstva je Viktor Avbelj, člani so Alojz Briški, Majda Gaspari, Stane Markič, Zoran Polič, France Popit, Franc Stiglic, po položaju pa predsednik centralnega komiteja slovenske komunistične partije Andrej Marinc in predsednik slovenske socialistične zveze delovnega ljudstva (SZDL) Mitja Ribičič.

Janez Zemljarič je govoril na skupni seji vseh zborov skupščine in povedal med drugim, da je prva naloga v Sloveniji nadaljnje povečanje izvoza na konvertibilno tržišče, druga prednostna naloga pa je boljše izkoriščanje domačih surovin, energije in tkzv. reprodukcijskih sredstev v proizvodnji.

Ameriška Domovina
drži Slovence po vsem
svetu!

Novi grobovi

Katherine Podrzaj

V soboto, 15. maja, popoldne je v Woman's splošni bolnišnici umrla 83 let stara Katherine Podrzaj, roj. Kaucic, vdova po leta 1952 umrlem možu Johnu, mati Mrs. Louis (Janet) Krivacic, Johna in Edwarda, tašča Louisa in Dorothy, 6-krat stara mati, 3-krat prastara mati, sestra Jennie Strumbly ter že pok. Franca, Ann, Marjane in Rozalke (vsi v SFRJ), teta, članica dr. sv. Ane št. 4 ADZ, Zarje, Maccabees in Marijine Legije pri Sv. Vidu. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnege zavoda na 1053 E. 62 St. jutri, v sredo, v cerkev sv. Vida ob 10. dopoldne, od tam na Kalvarijo. Na mrtvaškem odru bo danes, v torek, od 2. do 4. popoldne in od 7. do 9. zvečer.

Anton J. Tekancic

V petek, 14. maja, je umrl Anton J. Tekancic, mož Therese, roj. Strnad, oče Anthonyja in Terry Vadnal, 2-krat stari oče, brat Carol Schaefer, Berthe Kebhart, Friede Brown (pok.) in Dehlie Russ. Pogreb je bil včeraj, v ponedeljek, iz Brickmanovega pogrebnege zavoda v cerkev sv. Pavla na Chardon Road, od tam na pokopališče Vernih duš.

Raymond C. Nenadal

Umrli je Raymond C. Nenadal, mož Dorothy, roj. Marisik, oče Dorothy Selent, Carol Vislosky in Cathryn Terchek, 8-krat stari oče, brat Andrewa, Clarencea, Roberta, Richarda, Josephina in Marie Mallari. Pogreb bo iz Brickmanovega pogrebnege zavoda na 21900 Euclid Ave. jutri, v sredo, v cerkev sv. Viljema ob 11.30 dopoldne, od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo danes, v torek, od 2. do 4. popoldne in od 7. do 9. zvečer.

VREME

Pretežno sončno danes z najvišjo temperaturo okoli 80 F. Spremenljivo oblačno jutri z možnostjo krajevnih neviht v popoldanskem času. Najvišja temperatura okoli 78 F. V četrtek oblačno, zopet z možnostjo dežja. Najvišja temperatura okoli 76 F.

Slovenski mesečnik
Ave Maria
potrebuje vašo pomoč!

6 Hrvatov obsojenih zaradi nezakonitih aktivnosti v ZDA

NEW YORK, N.Y. — Porota zveznega sodišča je po trimesečnem sojenju obsodila 6 hrvaških priseljencev v ZDA zaradi raznih nezakonitih aktivnosti, naperjenih predvsem proti drugim Hrvatim, bivajočim v ZDA. Porota je oprostila obtožbe štiri druge obtožence hrvaškega rodu.

Lokalna zvezna sodnica Constance Baker Motley je odredila zapor za 6 obsojenec, ako ne plačajo jamščine od 300.000 do 1.000.000 dolarjev. Sodbu bo izrekla sodnica v sredo, 30. junija.

Tožilca Stuart Baskin in Paul Schechtman sta trdila na sodni obravnavi, da so obtoženci pripadali hrvaškemu gibanju Otpor, ki pa naj bi bila po mnenju tožilcev korupcijska organizacija. Dejala sta, da izsiljuje Otpor denar od Hrvatov in uporablja oz. je uporabljala nezakonita sredstva za doseg svojih zahtev.

Deset obtožencev naj bi bilo odgovornih za dva umora, 4 poskuse umora, ki niso uspeli oz. so bili pravočasno preprečeni, 50 primerov izsiljevanja denarja, 3 požige, 4 poskuse požigov, ki niso uspeli, ter prevažanje eksploziv preko meja zveznih držav ZDA.

Otpor zahteva neodvisno hrvaško državo, sta rekla Baskin in Schechtman, a je to samo pretveza za kriminalne aktivnosti. Porota je tožilcem verjela.

Obsojenci so: 36-letni Ante Ljubas iz Chicaga, 57-letni Mile Markić iz Skokie, Ill., 34-letni Ranko Primorac iz Los Angelesa, 46-letni Milan Bagarić iz Chicaga, 35-letni Vinko Logarušić iz Clevelanda in 50-letni Drago Sudar iz Toronta.

Lani je bil Logarušić oproščen sodelovanja v zaroti zoper Josepha Lasica, lastnika Croatian Tavern na 3244 St. Clair Ave. v Clevelandu.

Stirje Hrvat, oproščen krivde v New Yorku, so: 36-letni Andjelko Jakić iz Mamaronecka, N.Y., 33-letni Miro Bioso iz San Clemente, Kalif., 41-letni Mile Boban iz Hillsborough, Kalif., in 37-letni Ivan Mišetić iz Skokie, Ill.

Beograjska igra ravnotežja je v nevarnosti

I.

Ko je Tito izdihnil, so prišli malone vsi. Romanja zahodnih politikov v nevrščeno Jugoslavijo ni bilo ne konca ne kraja. Prišli so, da bi s tem jasno pokazali, da je ta Jugoslavija v svojem mučnem zemljepisnem in političnem položaju dejansko pod nevidnim varstvom Zahoda. Tista sila, proti kateri je ta diplomacija obiskov merila, je to molče gledala — in čakala.

Sedaj je tudi ona — Sovjetska zveza — v Jugoslaviji stopila v akcijo. Andrej Gromyko se je pojavil v Beogradu. Pred obiskom je bil dolg

diplomatski sem in tja. V poštev je prihajal datum v marcu, ki ga je očitno Jugoslavija spet zavrnila ali vsaj ne odobrila. To prekladanje se je vlekló, dokler niso Sovjeti — tako ve povedati ne povsem neverjetna inačica — izjavili, da je Gromyko na razpolago le v začetku aprila, potem pa dogleden čas ne več.

Zakaj so se Jugoslavlani tako opletali, ni čisto jasno. Po eni plati je moralo biti tudi njim od tega, da razvijajo diplomatske stike z Vzhodom in Zahodom. Po drugi plati je pa njihova gospodarska odvisnost od Sveta za medsebojno gospodarsko pomoč, predvsem pa od Moskve, po Tito-

ZADNJI ČAS ZA MIROVNO REŠITEV KRIZE; ANGLIJA PRIPRAVLJENA NAPASTI

LONDON, V.Br.; BUENOS AIRES, Ar. — Angleška ministrska predsednica Margaret Thatcher je dejala, da imajo Argentinci samo še ta teden časa, da pristanejo na mirovno rešitev v zvezi z argentinsko vojaško zasedbo Falklandskih otokov. Po angleškem mnenju, ki se ni od začetka krize bistveno spremenilo, pomeni to, da morajo Argentinci zapustiti Falklandske otoke in jih izročiti nazaj prejšnji vladi. Kaj takega pa, vsaj tako kaže, Argentinci nikakor niso pripravljeni storiti.

Dobro poučeni novinarji, ki poročajo iz Londona, so prepričani o tem, da je ta teden zadnji čas za rešitev krize brez mnogo večjega prelivanja krvi na obeh straneh. Ako ne bodo uspela pogajanja v New Yorku, ki jih vodi generalni tajnik Združenih narodov Javier Perez de Cuellar, bodo Angleži napadli Falklandske otoke s svojimi vojaki.

Ga. Thatcher meni, da Argentinci zavlačujejo pogajanja in upajo na ta način preprečiti angleško izkrcanje na otoke. Poleg tega upajo Ar-

Teroristični napad na 4 ameriške mornarje na otoku Puerto Rico

SAN JUAN, Pu. Rico — Teroristi so streljali iz mimo vozečega avtomobila na štiri ameriške mornarje, pri tem je bil ubit 22 let stari Darryl T. Phillips iz Dublina, Ga., ranjeni pa so bili Randall L. Keyte, Anthony L. Phaneuf in Larry Skowronski.

Do atentata je prišlo na eni glavnih cest San Juana preteklo nedeljo ob 1.15 zjutraj. Mornarji so bili na poti nazaj v mornariško oporišče.

V zadnjih mesecih so puertoričanski teroristi, ki zahtevajo neodvisnost Puerto Rica od ZDA, izvršili več atentatov na ameriške vojake, nastanjene na otoku. Preiskovalci zaenkrat niso popolnoma prepričani o tem, ali gre napad na mornarje preteklo nedeljo za teroristični napad ali je šlo za nespel poskus rop, mislijo pa, da so odgovorni teroristi.

vi smrti tako narastla, da jih je morebiti zdaj strah pretesnih političnih stikov s Sovjetsko zvezo. Leto 1948 s Stalinovimi gospodarskimi in političnimi pritiski je v Jugoslaviji še vedno leto nesrečnega spomina. Pa tudi stanje na Kosovu, ki ga še šar naprej pretresajo nemiri, ni primereno, da bi prav sedaj začeli ljubimkati s tisto veselilo, ki zna strokovnjaško napeljavati vodo nasprotij med narodnostmi na svoj mlin.

Andrej Gromiko prihaja v času, ki je za Jugoslavijo notranje-politično izredno zanimiv. In v tem je razlog, da je pristal na datum pred 26. junijem, ki je določen za XII.

gentinci, da bodo razne zahodne države začele pritiskati na Anglijo, naj ne nadaljuje z vojno zoper Argentino.

Dokaz, da imajo Argentinci vzrok za svoje upanje, je včerajšnja odločitev članice Evropske gospodarske skupnosti, da bodo podaljšale boj kot Argentine samo še za teden dni. Angleški predstavnik je bil prošil, naj bi bojkot veljal mesec dni. Poleg tega sta Italija in Irska izjavili, da ne bosta spoštovali bojkota Argentine.

V Buenos Airesu zagovarja predsednik države, gen. Leopoldo Galtieri, trdovratno stališče. V nekem intervjuju je gen. Galtieri dejal, da je Argentina pripravljena utrpeti ogromne izgube v obrambi svojih "malinskih" otokov. Tudi če bi padlo 40.000 vojakov, je bil dejal gen. Galtieri, bi bila Argentina pripravljena to utrpeti.

Kot kaže, v zadnjih dveh dneh ni bilo obsežnih spopadov med angleškimi in argentinskimi silami.

Konstantin Černjenko sedaj glavni ideolog sovjetske partije

MOSKVA, ZSSR. — Kot kaže, je 70 let stari Konstantin U. Černjenko naslednik Mihaila Suslova kot vodilni ideolog sovjetske komunistične partije. Černjenko je dolgoletni prijatelj in tesni sodelavec Leonida I. Brežnjeva, kljub temu, da je bil izvoljen za člana vodilnega politbiroja šele leta 1978. Suslov je umrl 26. januarja letos.

Zahodni analitiki utemeljujejo svojo trditev s tem, da zadnje tedne posvečajo sredstva javnega obveščanja v ZSSR veliko pozornosti Černjenku. Tolikeya zanimanja niso deležni drugi visoki sovjetski funkcionarji razen Brežnjeva samega.

Analitiki so tudi prepričani o tem, da je Černjenko izbran naslednik 75-letnega Brežnjeva, ki je očitno v šibkem zdravstvenem stanju. V zadnjih mesecih je Černjenko vedno ob strani Brežnjeva, ko se sovjetski voditelj pojavi v javnosti.

kongres KPJ. V Jugoslaviji ni sicer nikakršne zamenjave oblastnikov v zahodnem smislu, je pa globokosežna zamenjava vodstva nega kadra. XII. kongres bo najbrž prinesel v partijo preobrat: tako vplivne osebnosti kot Stane Dolanc, Vladimir Bakarić in Branko Mikulić bodo morali, kot je videti, prepustiti svoja mesta drugim. Poleg tega so se nasprotja med posameznimi jugoslovanskimi republikami zaostrila. Široka fronta od Slovenije do Bosne in Črne gore se je strnila proti Srbom in njihovi politiki na Kosovu.

(Dalje prihodnjič)

Iz Clevelanda in okolice

Mladi harmonikarji

vabijo na koncert—

Koncert Mladih harmonikarjev bo to soboto ob 7.30 zvečer v šolski dvorani pri Sv. Vidu. Vstopnice so v predprodaji pri članih, v Baragovem domu, Petričevi brivnici in Tony's Polka Village. Naprodaj bodo seveda tudi pri vhodu na večer prireditve.

Olimpiada v nedeljo—

To nedeljo bodo uradno odprli ADZ Slovenski vrt letovišče v Leroy Townshupu. Tudi letos je otvoritev združena z Olimpiado.

Rojstni dan—

Danes, v torek, praznuje naša dolgoletna, zvesta naročnica Rose Ster iz Euclida svoj rojstni dan. Ge. Ster čestitamo in ji želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

Graduirali bodo—

Zopet je tu čas, ko mladi graduirajo na različnih šolah in strokah. Tudi Slovenska šola pri Sv. Vidu ima letos 14 graduantov. Naše čestitke njim, ki so osem let vsako soboto redno obiskovali in se učili materinega jezika. Graduanti so: Janez Dovič, Tomaž Jarc, Monika Kogovšek, Reza Kolaric, Cilka Košir, Jože Košir, Suzan Mišmaš, Tomaž Perčič, Magda Stropnik, Metka Stropnik, Dana Štefancić, Maryann Vogel in Kathleen Žitnik. Graducija bo v nedeljo, 23. maja, pri pol enajsti sv. maši v cerkvi sv. Vida. Čestitke tudi učiteljicam in vsem, ki pomagajo tej in drugim slovenskim šolam k nadaljnjemu obstoju! Vsi ste vabljeni to nedeljo, posebno pa še učenci Slov. šole in starši, da se skupaj zahvalite Bogu za ta tako pomembni dogodek.

Zadušnici—

V četrtek, 20. maja, ob 8. uri zjutraj bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za Jožeta Kovčca (E. 62 St.) ob 26. obletnici njegove smrti.

V soboto, 22. maja, ob 7.30 zjutraj bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za Johna Koseca ob 7. obletnici njegove smrti.

Spominski darovi—

Namesto cvetja, so darovali za koroške, pomoči potrebne študente, ki so v oskrbi Mohorjeve družbe, sledeči: Frank P. Kastigar \$20 v spomin na umrlo Mary Korošec; v spomin na pok. Josepha Gericha je daroval \$10 Viktor N. Tominec; Frances Kosem je darovala \$10 v spomin na pok. Josepha Gericha in Mary Korošec. V spomin na svojega moža Antona je v isti dobri namen darovala \$20 žena Ani Košir. V spomin na moža Josepha je še darovala \$10 Carolina Mihelič. Za vse te darove se v imenu Mohorjeve družbe prav lepo zahvaljuje pov. J. Prosen.

Nov odbor—

Preteklo nedeljo je zapregel novi odbor Društva Najsv. Imena pri Sv. Vidu za leto 1982/3. Odborniki so: Predsednik, Wencil Frank; podpredsednika, Emil Goršek in Jože Zevnik; zapisnikarja, John Hocevar in Dan Postotnik; tajnik, Stanley Hribar; blagajnik, Charles J. Winter; duhovni vodja, rev. Jože Božnar.

KRES vabi mladino—

Folklorna plesna skupina Kres vabi doraščujočo mladino, da se jim pridruži za jesenski program. Dobrodošli so vsi od 5. leta starosti naprej, posebno pa mladina, ki že obiskuje višjo šolo (high school). Kdor se zanima, naj pokliče Marto Košir (531-1588) ali Jane Jakšić (391-0019).

Gospodov vnebohod—

V četrtek, 20. maja, bo zapovedan praznik Gospodov vnebohod, kar pomeni, da mora biti vsak katoličan pri sv. maši.

Spominski dan—

DSPE Cleveland vabi vse rojake na Spominski dan v nedeljo, 30. maja 1982. Ob pol dvanajstih bo sv. maša zadušnica za vse žrtve vojne in komunistične revolucije pri Lurški Materi božji na Chardon Rd., popoldne ob štirih pa molitve in obisk grobov na pokopališču Vernih duš.

Pristavo bodo odprli—

V nedeljo, 6. junija, ob treh popoldne bo uradna otvoritev Slovenske pristave za letošnjo sezono. Popoldne bo daroval sv. mašo rev. Victor Tome, župnik pri Mariji Vneboveti. Po sv. maši bodo servirali kosilo z govejo in svinjsko pečenko. Ob 3. uri bo zaigrala U.S.S. godba na pihala, gostovali bodo tudi Mladi harmonikarji.

Tiskovnemu skladu—

John Zakelj, St. Paul, Minn. je daroval \$20 v tiskovni sklad Ameriške Domovine.

Ga. Theresa Bizjak, 1262 E. 58 St. je prav tako darovala \$20 našemu listu.

Rev. Alois Zdošek, Parkers Prairie, Minn. je daroval \$12 našemu slovenskemu listu.

Vsem darovalcem se iskreno zahvaljujemo!

Zadnje vesti

• Lizbona, Po. — Bojna letala južnoafriških letalskih sil so bombardirala oporišča namibijskih gverilcev v Angoli. Namibijski gverilci se zatekajo v Angolo, ki jim nudi podporo in zatočišče. Južnoafriške pehotne čete so že večkrat vdrle v Angolo in napadle namibijske gverilce.

• Washington, D.C. — Včeraj je Reaganova administracija predložila zveznemu kongresu dopolnilo ameriški ustavi, ki bi dovolila molitev v ameriških javnih šolah. Besedilo dopolnila zagotavlja, da bi ne bil nihče prisiljen k molitvi v javnih šolah, da bi pa ustava ne preprečila molitve tistim, ki bi radi molili.

• Washington, D.C. — Poskus nekaterih vplivnih republikanskih senatorjev, da bi zvezni senat odobril znizanje izdatkov sistema Social Security za 40 milijard dolarjev tekom prihodnjih treh let, ni uspel. Sen. Pete Domenici (R-N.M.), ki je vodil skupino, je priznal včeraj, da je poskus propadel.

Če še niste naročnik
Ameriške Domovine,
postanite še danes!

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0623 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Owner, Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — EditorPublished Tuesdays and Fridays except first two weeks in
July and one week after Christmas

NAROCNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece

Kanada in dežele izven Združenih držav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece

Petkova izdaja: \$15.00 na leto; Kanada in dežele izven

Združenih držav: \$20.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months

Fridays only: \$15.00 per year — Canada and Foreign \$20.00 yr.

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address changes to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

83

No. 39 Tuesday, May 18, 1982

Razplamteli 150-letni spor

I

Svetovna javnost ima nov predmet obravnavanja: Falklandske otoke kot jih nazivajo Angleži ali Malvin-ko otočje (Islas Malvinas) kot jih imenujejo špansko govoreče države. Gre za otočje v južnem Atlantiku, ki zemljepisno gotovo spada k Južni Ameriki in si ga ves čas do razglasitve svoje neodvisnosti lasti Argentina. In to upravičeno. Ti otoki so bili pod špansko oblastjo, dokler se ni Argentina osamosvojila od španskih kolonizatorjev.

Angleži se pa sklicujejo na drug naslov: otoke imajo v posesti od leta 1833 (prihodnje leto bo torej poteklo že 150 let) in prebivalstvo je izključno angleško govoreče, čeprav ga je komaj 1,800 oseb. So potomci škotskih naseljenecv in se čutijo bolj Britance kot tisti v matični domovini. Seveda pa se Vel. Britanija spreneveda, kako je prišla do otokov. Ne zakonito, ampak s silo, na roparski način. Izbrala je slabosti in notranje spore v komaj zaživeli argentinski republiki in se otočja polastila, kot je to bila v preteklih stoletjih njena navada.

Argentinci ji tega niso nikdar odpustili in so vsako toliko časa ponovili svoje zahteve, da se jim otočje vrne. A Vel. Britanija je za te zahteve ostala gluha in to tudi potem, ko se je odrekla Indiji, svojim kolonijam v Afriki ter posestim v Gvajani (Južna Amerika) in Britanskemu Hondurasu v Mehikem zalivu. Le na Malvinških otokih je vztrajala s čudno trmo vse do sedaj.

"Falklandski otoki niso vredni, da bi jih branili," je zapisal Pelegrine Worsthorne v konservativnem angleškem dnevniku "The Sunday Telegraph". "Noben britanski interes — nadaljuje omenjeni časnikar — ne bi bil izgubljen, če bi jih enostavno opustili. Zelo daleč stran so. Toda sodobne britanske vlade nimajo tiste svobode ravnanja kot so jo imele v prejšnji zgodovini. Vsi pregledi javnega mnenja so pokazali, da je večina Britancev celo pripravljena preleteti kri za to otočje. In se zaenkrat ne sprašujejo, koliko jih bo nastop v južnem Atlantiku stal. Predsednica britanske vlade to ve. Če hoče preživeti ta vihar, mora biti neizprosna."

In res se je Margaret Thatcher pokazala za "železno gospo", kot jo Angleži imenujejo. Britanskemu ladjevju je ukazala, da odpluje na kraj dogodkov in vzpostavi angleško nadoblast na otokih, ali "z diplomatskimi pogajanji ali s silo".

Te dni je angleško brodovje prispelo do Malvinškega otočja. Mornarji se še niso lotili glavnih otokov; demonstracijo svoje moči so izvedli na otoku Južna Georgija, ki leži 1600 km vzhodno od vzhodnega in zahodnega Falklanda. Na njem so zajeli posadko 189 argentinskih vojakov.

Na tem otoku se je začel proces, ki je privedel, kot Britanci sami priznavajo, do največjega diplomatskega in vojaškega ponižanja vse od sueške krize leta 1956.

Južna Georgija predstavlja antarktični raj za naravoslovce. Na njej živi med številnimi morskimi pticami tudi okrog 10.000 pingvinov. Na otoku je do nedavnega prebivalo predvsem v njegovem glavnem mestu Grytviken na stotine mož, ki so se ukvarjali z lovom na kite in njihovo predelavo. Zdaj pa tam prazna naselja stojijo kot neme in neprijazne priče nekdanjega neusmiljenega pobijanja največjega sesalca na zemlji. Ko je pobijanje kitov zamrlo, so na Južni Georgiji ostali le raziskovalci in to približno 30 članov britanske antarktične raziskovalne službe.

Sredi letošnjega marca pa je v zarjavelo pristanišče nekdanjega mesta Leith zaplula argentinska ladja, iz katere se je izkrcalo 10 delavcev za zbiranje starega železa in okrog 50 mož posadke. Može so takoj izobesili argentinsko zastavo. Iz sosednega Grytvikena so prišli britanski raziskovalci, ki so Argentincem odločno povedali, da potrebujejo dovoljenje britanskih oblasti, če hočejo ostati na otoku. Toda incident je že dobil nove razsežnosti. Argentina je na področje Južne Georgije poslala dve fregati, iz argentinskih pomorskih oporišč pa so izplule tudi letalonosilka in dve podmornici, te v smeri proto Malvinškim otokom.

(Konec prihodnjic)

Beseda iz naroda...

24. maj — Marijin praznik

CLEVELAND, O. — "Spet kliče nas venčani maj..." Tako se začena znana majniška pesem, ki jo z navdušenjem prepevajo slovenski ljudje, ko se v mesecu maju zbirajo k šmarničnim pobožnostim, ki so nam tako drage.

Majnik je Marijin mesec in Slovenci smo Marijin narod, kar pričajo številne Marijine božjepotne cerkve, posebne Marijine pobožnosti in Marijine slike, ki vise po naših domovih, saj je le redka slovenska hiša brez Marijine slike ali kipa. Mariji so priporočali starši otroke že ob rojstvu, k Mariji se obračajo neveste po varstvo in blagoslov, k Mariji smo se zatekali med vojno in prosili za mir, pri Mariji v Vetrinjski cerkvi smo iskali tolažbe ob največji tragediji v zgodovini našega naroda, ko so prihajale vesti o poboju deset tisoč in več naših mož in fantov.

Marija nas je varovala v begunskih taboriščih in Njej smo se izročali, ko smo se odpravljali na potovanja v tuje prekomorske dežele. S kakšnim veseljem smo se tu spet zgrnili okoli Marije na ameriških Brezjah, kjer nas je

pozdravila ljubljena podoba Marije Pomagaj — Marije Pomočnice kristjanov in ali ni prav posebno prijeten v šentviški cerkvi ravno kotiček Marije Pomagaj, zadaj v lurski votlinici, kjer s takim zaupanjem prižigamo svečke, ki naj podčrtajo naše prošnje ali zahvale, namenjene Njej.

Dne 24. maja obhaja Cerkev praznik Marije Pomočnice kristjanov in pri Sv. Vidu v Clevelandu bo v nedeljo, 23. maja, za ta Marijin praznik posebna Marijina pobožnost.

Ob pol 3. popoldne bodo pete litanije in blagoslov z Najsvetejšim, pevski zbor Lira pa nas bo ob tej priliki razveselil s koncertom Marijinih pesmi, ki so v maju še lepše, še bolj prisrčne.

Napolnimo lepo cerkev sv. Vida in dokažimo, da cenimo pozornost naših duhovnikov, ki nam bodo pripravili to lepo pobožnost, da smo hvaležni cerkvenim pevcem, ki s svojim petjem večajo slovesnost službe božje, predvsem pa bomo potrdili, da smo še vedno Marijin narod.

Faranka

Drobtinice, sladke in žltave...

CLEVELAND, O. — Tam od rane jeseni, pa prav semkaj v pozno pomlad — z redkimi izjemami — smo bili za sobote in nedelje kar naprej vabljeni v dvorane naših cerkvenih in narodnih domov, na raznotere zabavno-kulturne prireditve in na mnoge sladke in mastne gostije. Povsod vedno polna zasedba in polno zadovoljstvo. Prireditve in pojedine smo si mogli po mili volji izbirati, kot na trgu sadje ob dobri letini.

Kjer se je pekla raca, gos, sem bil z vami jaz, z menoj moj nos.

Nekaj tega že velja, prav tako pa ni bilo. Obiskal pa sem (hvala Bogu za moje zdravje in za zdravje mojega konja) vse oderske predstave; plesne, pevske koncerte in dramska prireditve, — so mi nile brez mene samo morda manjše, farne prireditve, kakor miklavževanje...

Mežnar je vlekel za vrv in glas zvona je donel po dolini in je vabil: bom, bom, bom...

In res smo prišli od vseh strani skupaj, od blizu in daleč, da je bila cerkev napolnjena. Ko se je maša pričela, smo pa opazili, da mežnarja samega pri maši ni — in zvon je v zvoniču visel in debelo gledal skozi line podse, doli po dolini. Zapeljivec! Druge je k maši vabil, njega samega pa ni bilo.

Jaz, pri vseh svojih kapricah, ne maram biti tak veliki zvon. Sam bom prišel, vse domače s seboj pripeljal ter vas, dragi čitatelji, povabim na koncert Mladih harmonikarjev. V šolski dvorani sv. Vida bo ta koncert 22. maja ob 7.30 zvečer. Ze iz prošlih let vemo, da sta neutrudljivi kulturni garač g. R. Knez in njegova desna roka, g. A. Nemec poskrbela, da se bodo mehovi prav raztezali in da bodo strune lepo donele. Baje bomo iz mladih grl slišali tudi nekaj lepih pesmic. Po končanem koncertu se menda še obeta podaljšek lepega večera.

Bo to nekako zaključna predstava v notranjih prostorih. Je le še nekaj dni, ko se prično počitnice in vse bo

sfrčalo ven v prosto naravo.

Jaz sem Mlade harmonikarje še vedno z užitkom poslušal in se pomladil, ko sem gledal na odru ta mladi "živ-zav". Zrtvujmo večer 22. maja Mladim harmonikarjem — njim v priznanje in sebi v veselje!

*

Če ni tole, kar bom sedaj povedal, res — potem je pač izmišljotina, — sami presodite.

France in Francka sta se res rada imela. Požegnati sta se dala — obljubila si zvestobo do mrzlega groba in lepo v dvoje vozila. Bila sta srečni par. Vsega, kar se za življenje potrebuje, sta s pridnimi rokami na gruntu pridelala, — tekot let še lepo števililo otrok.

Sinovi materi ta zveza od vsega početka ni bila všeč. Izgovorjeni preužitki si je vzela, po vasi opetala in mlada dva grčila, kolikor je največ mogla. Kdor jo je hotel poslušati, je slišal: "Ne vem, kam je ta naš revež gledal? Z zavezanimi očmi bi lahko fant na naš grunt kaj boljšega dobil. Revše (misli sinova žena) — raca kakor raca, — 'kne-deljne' skuha pa take, če ga v zid vržeš, ti nazaj v skledo prileti. Otrok sta si naklepala, — sta mislila, da jih bota jaz brisala, pa plenice prala. Nisem na glavo padla!"

Leta so se stari ženi že iztekla. Legla je in izdihnila dušo, truplo je bilo v rakev položeno in je šlo po tedanji navadi; po štirih na ramo, po dveh v jamo.

Pri odprtem grobu je rajni v slovo župnik spregovoril: "V zemljo smo položili od dela in molitve izmučeno mrtvo telo dobre matere, ki je lahko za lep zgled vsem materam. Žalujemo za materjo, ki je bila kakor marljiva čebelica."

Pri teh besedah pa sinova žena s komolecem močno sune sina pod rebra: "Pojdimo, pojdemo proč od tukaj, — mi nismo pri pravem pogrebu."

Sredi noči je stara ženica zaslišala trkanje na okno. Trkanje se ponovi. Prestrašena starka se opogumi in vpraša: Kdo je?

"Odpri! Jaz, smrt sem!"

Po lemonske grčkih

Posvečen v diakona

Mr. Frank Foys, župljan pri slovenski cerkvi sv. Stefana, je bil posvečen v diakona v nedeljo, 18. aprila 1982. Prvič je kot diakon asistiral pri sv. maši v nedeljo, 25. aprila. Po sv. maši mu je župnija organizirala slavnostno kosilo. Ob priliki posvečenja je njegovo sliko objavil škofijski list The Chicago Catholic.

Poroka bo

Gdč. Miriam Leskova, hčerka našega naročnika in slovenskega javnega delavca, dr. Ludvika Leskovarja in njegove soproge Corinne, je bila v nedeljo, 2. maja, prvič na oklicih. Bodoči ženini je Mr. Mark Burklund.

Tone Arko

Karmeličanke pišejo

FWLER, Kans. — Pred nekaj dnevi sem prejel pismo od karmeličank iz Mengša, v katerem mi sporočajo, da so dobile 'lokacijsko dovoljenje' od občine za zidavo samostana.

Krajevna skupina v Sori, kjer bodo pozidale samostan, je imela pravico vložiti svoje pritožbe proti pozidavi, pa ni bilo nič pritožb. Pri vsem tem jim je mnogo pomagal nadškof Suštar, kot mi sam piše. Tako so po 13 letih boja le 'zmagale'.

Veselim se s njimi. Prisrčno se zahvaljujem za vse darove, ki so bili v zadnjih mesecih poslani meni in potem odposlani v Slovenijo.

Anton Vogel, Euclid, O.	\$10.00
Slovenian Women's Union, Washington, D.C.	30.00
Neimenovani	320.00
Neimenovani	30.00
Rev. Jože Gole,	25.00
Hales Corners, Wis.	
Franc Medved,	50.00
New Brighton, Wis.	
Neimenovani	250.00
Zlata Bartol,	100.00
Toronto, Ont.	
Neimenovani	30.00
Neimenovani, Kansas	500.00

Za vse darovalce stalno molijo, darujejo zanje svete maše in vse svoje žrtve. Prisrčno se pripravljajo še v nadaljnjo pomoč. Vsak dar bom z veseljem sprejel, potrdil in odposlal v Slovenijo.

Fr. John Lavrih,
P.O. Box 38
Fowler, Kansas 67844

Koroška kliče

PARKERS PRAIRIE, Minn. — Gi. župnik Alojz Zdolšek, ki živi v pokouju tu v Parkers Prairie in je doma iz Ponikve pri Celju, je hodil v šolo še v času cesarske Avstrije. Veliko ve povedati, kako so v njegovem času slovensko zavedni študentje trpeli od nemčurških, oziroma nemško nadutih profesorjev in dijakov. V njegovem času je bila v Celju popolna nemška gimnazija. Poleg te so imeli še slovensko nižjo gimnazijo, s katere pa je bilo skrajno težko vstopiti v višjo nemško. Zgodilo se je, radi neke napetosti med nemškimi in slovenskimi dijaki, da je v petem razredu, pred Zdolškom, gotov profesor Eisner brez vzroka v enem semestru "vrgel" vse Slovence.

Da bi Nemci v Celju ohranili nemško gimnazijo, so izven mesta pozidali "Studentenheim" za kakih 100 do 150 nemških dijakov, ki so jih na-

"O, takoj odprem. Prej sem se prestrašila, ker sem mislila, da trka OZNA (tajna komunistična policija).

J. P.

Prenovitev samostanske kapele v Lemontu

LEMONT, Ill. — Romarji, ki prihajajo v Lemont, so nas nagovarjali zadnji dve leti, naj bi očistili in prepleskali kapelo v Lemontu, da bo bolj "dostojna hiša božja", zlasti da naj popravimo škodo, ki jo je voda naredila pred tremi leti. Zato smo se odločili, da bomo prenovili kapelo. Delo se bo začelo v maju. Ko bo to delo končano, bomo dodali tudi nove luči, da bo kapela bolj svetla, posebno za večerni bogoslužje.

Težave imamo tudi z votivnimi lučkami; v lemontski kapeli gori vsak teden na stotine lučk, in tako je nujno, da kapela postane črna. Ko smo pred desetimi leti očistili kapelo, smo opazili čez eno leto znake šaj od gorečih sveč na stenah. Ko smo govorili z raznimi ljudmi o tem problemu, so nas ti opozorili na dejstvo, da po nekaterih cerkvah imajo že električne votivne lučke, ki so bolj varne glede ognja in čistoča kapele se bo ohranila. Veseli bi

bili, če bi nam sporočili svoje mnenje glede električnih lučk v Lemontu.

Pred par leti smo mislili postaviti streho pred Groto pri Lurski votlini. Darov se je nabralo za to streho okoli \$3,700; a ko smo začeli resno delati na projektu, smo dobili račun za \$45,000, zato se nismo lotili tega dela. Denar, ki smo ga takrat nabrali za streho, ga bomo sedaj porabili za nov 'black top' pred groto. To delo se bo začelo proti koncu maja.

Vsako leto pride v Lemont na stotine romarjev k Mariji Pomagaj; najvažnejša točka tukaj je Marijino svetišče, Njena kapela. Spodobi se, da ima Mati Božja čisto in dostojno svetišče. Zavedamo se, da so časi težki glede denarja, a morda drugo leto bo še slabše. Marija nam je stala ob strani v preteklosti, tako bo nam pomagala tudi sedaj, ko hočemo ozaljšati Njeno svetišče.

P. Atanazij, O.F.M.

birali iz vseh krajev nemške Avstrije. Ti nemški študentje so potem hodili peš v mesto v šolo. Včasih so si ti nemški fantje domislili in so šli v skupini na celjski železniški kolodvor. Tam so prijazno po nemško pozdravljali prihajajoče popotnike. Kdor pa jim je po slovensko odzdravil, so ga potegnili na stran, ga obrcali, pretepli in oklofurali.

Ob posebnih "cesarskih" priložnostih so ti "Deutsche Burschen" smatrali za potrebno korakati v mesto. S kame-njem so dobili slovenske izlozbe, razbijali slovenske napise in se potem zmagoslavno vračali v svoj "Heim".

In policija? Nič. In Cerkev? Nič. Zaveden Slovenec v stari Avstriji ni mogel dobiti boljše službe. Pri vojakihi ni mogel napredovati. Saj ni bilo veliko pravih Nemcev v Celju: nekaj uradnikov, profesorjev in trgovcev. Večinoma so to bili nemčurji. Podobno v Mariboru. Neki profesor Matshak je bil še posebno strupen proti Slovincem.

Ata so mi včasih pravili, kako so jih v avstrijskih šolah učili, da nima nihče na svetu pravice odtrgati slovenskih dežel od Dunaja, ker so te dežele Habsburgi podedovali (od celjskih grofov).

Od mame sem pa slišal, kako je avstrijska policija proti koncu prve vojne vlačila po mariborskih ulicah kot izdajalce zavedne obrobne slovenske župnike kot Vračka iz St. Ilja, Čičeka iz Jarenine, Gomiliška od Sv. Benedikta, in kako je mariborska svojat, predvsem ženske, vpila in pljuvala nanje.

Po drugi svetovni vojni sem imel priložnost govoriti z nekaterimi graškimi duhovniki in redovniki. Vsi so dolžili dr. Korošca za razbitje Avstrije. Nikdar nisem od nobene Avstrijca slišal priznanja, da so Avstrijo prav za prav razbili nemški in madžarski prenapetosti. Po mojem mnenju se Avstrijci v svojih odnosih do nas Slovencev od časov Franca Jožefa pa do danes niso bistveno spremenili.

V podobnem vzdušju, bolj ali manj, še vedno žive naši koroški Slovenci. Saj smo brali pred nekaj leti, kako so avstrijski orožniki pretepali slovenske koroške fante in jih pred sodišča vlačili, ker so se potovali za narodne pravice, ki jim jih jamči avstrijska državna mirovna pogodba. Če si tam zaveden Slovenec, boš kaj kmalu slišal: "Raus mit den Tschuschen!" (Radi naših številnih č, ž, š.)

Na nas je, da pomagamo Mohorjevi zgraditi slovenski koroški mladini dovolj dijaških domov, da bodo lahko v čim večjem številu šli v višje šole in se tako dobro izobraženi z večjim uspehom borili za svoje narodne pravice.

Če prav berem, bi morala Mohorjeva zbrati do 1. maja letos 1,160,000 šilingov kot njen delež za nakup stavbnega zemljišča, ki stane preko šest milijonov šilingov. Pet milijonov bo prispevala škofija. Pa kje naj Mohorjeva vzame milijon šilingov, če ji prijatelji v Severni Ameriki ne bomo pomagali?

Naslov:

Družba sv. Mohorja
v Celovcu
Viktringer Ring 26
9020 Klagenfurt
Austria, Europe

ali:

Mmgr. dr. Janez Hornboeck
9182 Maria Elend-Podgorje
Austria, Europe

Joža Vogrin

Iz naših vrst

Cleveland, O. — Spoštovani urednik! Pošiljam denarno nakaznico za enoletno naročnino, dva dolarja sta pa za tiskovni sklad. Želim vam mnogo uspeha še za naprej, Ameriško Domovino sem vse splošno zadovoljna. Z lepimi pozdravi vsem

Pauline Lawrence

Sudbury, Ont. — Spoštovani urednik! Hvala za obvestilo, da mi poteče naročnina. Prilagam vam ček za celotno leto, kar je več, naj bo za tiskovni sklad, ker vedno primanjkuje povsod. Zadovoljen sem, le naša pošta je bolj za spana, kot je bila prej, kljub temu, da so storitve podražile. Lepo vas pozdravlja

Avgust Skubic

Chicago, Ill. — Priloženo pošiljam ček za enoletno naročnino Ameriške Domovine. Mislim, da moja naročnina poteče prihodnji mesec. Prav lepo vse pozdravljam, zlasti pa urednika, in vam vsem želim veliko uspeha.

Dr. Marijan Erman

Euclid, O. — Spoštovani urednik! V prilogi Vam pošiljam denarno nakaznico za naročnino Ameriške Domovine od maja 1982 do maja 1983 leta. Z Domovino sem v vsakem pogledu zelo zadovoljen.

Z odličnim spoštovanjem
Mirko Lazar

Kanadska Domovina

ODMEVI S PRERIJE...

LETHBRIDGE, Alta. — Letos nas je pomlad, resnična, ne koledarska, končno le razveselila, a z večtedensko zamudo. Še po Veliki noči nam je enkrat dobro pobelilo. Sedaj se vse ogreva in preraja, tudi naše mlade in stare kosti... Le eno napako življenja vsi občutimo: da se življenje ne pokorava našim željam, upom in sanjam, ampak neusmiljeno dodaja dan k dnevu in leto k letu. V naše nezadovoljstvo pač vse prebrž.

Na dan 1. aprila — ne za prvocaprisko šalo, ampak zares — je g. France Sifer obhajal 60-letnico. Prav po tihem povedano, smo pred desetimi leti obhajali srečanje z Abrahamom s Francetom in še dvema rojakinjama, ki pa sta kmalu po tistem prenehali s štetjem let. Če bi omenil imeni, bi bil v bodoče ob srečanju z njima ob prijazen nasmeš in kavo, ki jo obe hudo radi ponudita ob morebitnem obisku in klepetanju. Pamet in miroljubnost mi razumljivo ukažujeta molk, zameri kjerkoli se oteparam.

Ce za koga, velja za našega slavljence slovenski verz: "Ne samo, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan."

Izredno vesten in spreten delavec se je France kot večina novonaseljencev tule posvetil gradbeni stroki in po šolanju postal v praksi res strokovnjak v gradnjah.

Od staršev je podedoval bistrost, preudarnost in izredno pridnost in veselje do dela, po mami še veliko, nesebično srce, po očetu pa podjetnost in lep tenor. Oče Ciril je bil po Gorenjski znan podjetnik, ustanovil je sitarsko zadrugo, vesele narave in odličen in poznan bariton. Oba skrbna, sta imela 4 hčerke in edince Franceta.

Nekako bolj brezskrbna leta je prekmalu zaključila vojna. Slovenijo so zasedle in jo razdelile kar tri sosednje sovražne in pohlepne države. Stražišče pri Kranju, kjer so živeli Siferjevi (po domače Navkovi) je pripadlo nadutim Nemcem. Z mnogimi tistih mladih let je bil tudi naš 60-letnik France mobiliziran, poslan na rusko fronto, ranjen in po okrevanju nesposoben za bojno linijo, kasneje pa poslan v Francijo, kjer je bil v nekih tovarnah čuvar vojnih ujetnikov...

Pred koncem vojne je pričel demov na dopust, 'izginil' in pričakal kot 'skrivač' obljubljeni svobodo. Nemčija je končala v vsakovrstnih razvalinah in k nam so svobodo prinesli 'hostarji' — so očeta Cirila že preje neke noči odvedli in ustrelili. S tisoči so se tudi Siferjevi napotili v begunstvo. Ko je na poti prišlo do bojev med domobranci in partizani, so se v paniki po izgubili. Mama z najmlajšo hčerko Jelko se je vrnila domov, ostali so se prebijali na Koroško. Najstarejši sestra Mari je uspelo doseči neke znanke pri Monakovem, kjer

se je srečala z bodočim možem, prof. Cenetom Lipovcem. Tončka, kasneje moja žena, in Pavla, sta se z begunskim valom ustavili v Lienzu na vzhodnem Tirolskem, kasneje pa v begunskem taborišču v Spittalu.

Tudi France se je prebijal na Koroško, na poti spoznal dekle in z njo dosegel svobodo. Ni ga zdržalo v spittalškem taborišču, v Gmuendu pri Spittalu je našel delo na neki kmetiji. Z dekletom, ki ga je srečal in spremljal na begunski poti, Zvonko roj. Šušteršič se je kasneje poročil istega dne kot jaz z njegovo sestro Tončko v Spittalu. Tončka in Zvonka sta bili v taborišču bolniški sestri pri Dr. Meršolu v taboriščni bolnici.

Po 4 letih begunstva na Tirolskem in Koroškem smo se kot kvartet prigrasili za izselitev v Kanado (z nami tudi: Bohovi, Dimnikovi, Mravljecovi).

Po prestani obvezni delavni dobi obdelovanja sladkorne pese, smo se ustavili v malem in prijaznem mestecu Lethbridgu. Kmalu smo si postavili lastne hiše. In prav takrat sem jaz kot ostali Slovenci tule spoznal dobro srce in pridne, menda nikoli trud-

ne roke našega 60-letnika Franceta. Vsem in vedno v pomoč, ne samo, če je bil naprošen. Kjer je videl potrebo, je že nudil prostovoljno pomoč. Zgradila sva si hiši, kot sosedu ustvarila družini. Naši 4 otroci in Francetovih 5 so seve rastli skupaj skoraj kot ena družina. Ko je nas doletela kruta usoda in je žena Tončka podlegla poškodbam prometne nesreče, sta odtlej meni in otrokom France in Zvonka nudila ogromno pomoč.

Mnogo bi še lahko pisal o sosedu, svaku Francetu in dobrem srcu, ki ga vodi, pa saj ga naša srečna pozna po njegovem nesebičnem delu, petju in našem malem zboru in dobronamernih dvotipih, ki jih stresa med nas ob sicer bolj redkih skupnih srečanjih.

Sinoči sem bral besede, ki so izzevle, kot da so napisane samo za Franceta: "Človekova veličina ni v doktrini ne v učenosti in še manj v bogastvu, veličina je v ljubezni do sočloveka in prednosti potrebnemu."

Naj mu bodo te vrste kot moja zahvala mojega kvarteta, kot tudi dobre želje nas in naše srenje, da bi ga Bog ohranil njegovim, nam in slovenski srenji zdravega in veselega še več desetletij! Pak

Figov list za slovenske zgodovinarje

V prejšnjem stoletju je nemško in avstrijsko zgodovinsko pisateljstvo izdelalo teorije o "zgodovinskih" in "ne-zgodovinskih" narodih, s prikritim imperialističnim namenom. Takoimenovani zgodovinski narodi, ki naj bi nikoli v svoji zgodovini ne imeli lastne države ali državnosti, naj tudi ne bi bili sposobni razvoja in nadaljnjega obstoja. Zato naj bi dali prostor "velikim", v Avstro-Ogrski zlasti Nemcem. Ti naj bi segali od Sev. morja do Jadrana ter prinesli vsej Srednji Evropi silo svoje kulture in duha. Tako sta predvidevala tudi znana socialistična teoretika Marx in Engels.

Od vseh narodov v Avstro-Ogrski, razglašeni za nezgodovinske tj. poleg Slovakov, Rumunov in Ukrajincev, so bil nemškonačelnim težnjam, najbolj napoti Slovenci, zato se je nanje usmeril največji politični, gospodarski in psihološki pritisk. Poplava lažnih zgodovinskih teorij o slovenskem suženjstvu v zgodovini, zlasti z univerze v Gradcu, je bila tako divja in vseobsežna, tako sugestivna, da zoper njo ni bilo ugovora. Vsrkali so jo slovenski študentje, misleč v svoji kmečki preproščini in naivnosti, da je gotovo resnično, če suženjstvo Slovencev v zgodovini doženejo na najvišji ustanovi znanosti.

Vplivala je na mnoge slovenske pesnike in pisatelje, vzbujala v njih svetožalje, občutke slovenske nesrečnosti, iz katerih so se jima porajali stih; vplivala na pisateljsko zavest, posebno pri

Cankarju, tako da se je nesrečnostna podoba slovenstva, pravzaprav edino slovenstva v primeri z drugimi, globoko vsidrala v književnost, šolske knjige in s tem v mišljenje ljudi.

Vplivala je odločilno tudi na slovensko idejno delovanje in politično mišljenje, prilagajajoča se zlasti ideologiji panslavizma, ki je Slovincem ponujal pred nemškim pritiskom dokončno "rešitev" v slovanskem zlitju, kar pa je bilo samo krinka imperializma carske in nato stalinistične Rusije.

Posledica te lažne zgodovinske podobe o slovenstvu je ostala vse do danes. Razni slovenski duhovi so zato iskali odrešitev slovenskih razmer vedno le s posnemanjem modelov na tujem, od pretirane zagledanosti v Rim, ali temu nasproti, v Moskvo ali pa od Kocbekovih posnemanj francoskih ter nemških zgledov krščanskega socializma pa do današnjega "pokoncilstva", ki se napaja nad holandskimi ali tejskimi zgledi ipd. Da bi kdo izoblikoval samostojne slovenske predloge, se je le redko dogodilo in razen Prešerna bi komaj še kakega slovenskega duha mogli označiti za resnično slovensko doživeteja.

Pa saj tudi ni moglo biti drugače, če je naša javnost še danes prepričana, da smo narod brez zgodovine, ki se ne more meriti z nemškimi ali italijanskimi in niti s hrvaškimi sosedi.

Posledica takšnih razširjenih gledanj na slovenstvo pa je tudi ta, da so slovenski ljudje pripravljani čimprej odreči se slovenstvu, ki ga imajo za sramotno in suženjsko ali pa vsaj manjvredno. Koliko slovenskih ljudi se je ponemčilo, da bi bili nekaj vredni; koliko slovenskih staršev je dalo svoje otroke v italijanske šole, da bi bili finjši, uglednejši v življenju, ne pa pripadali majhnemu, nezgodovinskemu, manjvrednemu slovenstvu. S tem pa so ideologiji svoj namen doseg-

li.

In vendar gre za lažne pri-kaze, ki pa jih odgovorni vse do danes niso izločili iz šolskih knjig, tako da še naprej uničevalno in razkrojevalno vplivajo na slovensko zavest. In pri tem igra samo slovensko zgodovinsko klavno vlogo dobavitelja manjvrednostnih argumentov o preteklosti slovenskega naroda, vztrajajoč na nacionalistično imperialističnem modelu zgodovinskega tolmačenja, kot se je bil izoblikoval pod staro monarhijo in potem v obdobju šestojanuarske diktature.

In to še potem, ko celo avstronemsko zgodovinsko priznava nekatera pozitivna dejstva iz slovenske zgodovine, na primer to, da po uporu Lj. Posavskega v Karantanji (828) ni bilo odpravljeno slovensko plemstvo, pač pa da se je vključilo v sloj visokega plemstva Vzhodnofrankovskega kraljestva (H. Dopsch v Carinthii 1976, str. 37, opirajoč se na raziskave M. Mitterauerja). Temu nasproti slovensko zgodovinsko še nadalje trdovratno vztraja na trditvi, da je bilo slovensko plemstvo odstranjeno in da smo postali tako "sužnji Nemcem".

Ker je ta trditev brez podlage v virih in celo v nasprotju z duhom tedanjega obdobja, je očitno, da ni postavljena iz znanstvene resničnosti, temveč zaradi ideologije in njenih prikritih namenov, vcepjati Slovincem manjvrednostne občutke in jih v zavesti napravljati godne za poslovanje.

Slovenska javnost tudi ni seznanjena z nekaterimi novimi odkritji v zvezi z ustoličevanjem. Npr. s tem, da je bilo poznano širše po Evropi.

V svoje delo "Selva de varia lecion" ga je namreč zajel tudi Pero Mexia "magnifico caballero" iz Seville, življenjepisec cesarja Karla V., španskega kralja in vnuka cesarja Maksimilijana I. Poročilo o ustoličevalnem obredu je prevzel od Piccolomini-ja De Europa, 1458) in od Sabellicusa (Paris 1528) — prim. Peter Krendl v Carinthii 1976, str. 141.

Omenjena knjiga je zbirka zanimivih spisov, anekdot, znanstvenih dognanj tedanjega časa. V španščini je izšla prvič leta 1540 in doživela do leta 1673 celih 38 izdaj, deloma razširjenih.

Že 1544 je bila prevedena v italijansko in imela do leta 1682 kar 40 izdaj. Leta 1552 je izšel francoski prevod in bil do 1675 ponatisnjen v 40 izdajah. Leta 1564 se pojavi tudi že nemški prevod — 4 izdaje še do leta 1651. — Leta 1581 je izšel prevod v holandsko, s štirimi izdajami do 1617. Leta 1571 angleški prevod — 6 izdaj do 1651. Izšel pa je tudi latinski prevod.

Koroško ustoličevanje je poznala torej vsa Evropa in dokazano je, da je bil izvod omenjene knjige, v kateri je bilo opisano, že leta 1576 prisoten tudi v Mehiki.

Ob vsem tem se ne čudimo, če je ustoličevanje zanimalo tudi Thomasa Jeffersona, tvorca demokratične ameriške ustave (1776). Spoznal ga je nadrobneje iz dela Jeana Bodina "Les six livres de la republique" (1567) in ga je, ako mu ni dalo že ideje same, pa vsaj utrdilo v prepričanju, da oblast, ki jo ljudstvo izroči vladarju, ni neka utopija, temveč da je že obstajal narod tj. Karantanci, ki jo je na ta način izvajal.

Kljub očitnemu zgodovinskemu pomenu karantanske-

ga ustoličevanja pa ga slovensko zgodovinsko še nadalje prikazuje kot zanimivo folkloro, s katero si je novi vladar samo hotel pridobiti priljubljenost pri domačinih. Vztraja na trditvi, da je bilo zadnje ustoličevanje leta 1414 z Ernestom Železnim, ko je bilo v resnici le zadnjikrat v kmečkem obredu. Zamolčuje njegovo nadaljevanje v poklanjanju deželnih stanov do Karla VI. (1728), ko se je poklanjanje in zapriseganje izvršilo še vedno le v slovenskem jeziku, kar še posebej priča o nadaljevanju karantanskega prava, saj je bila tedaj Koroška dve tretjini nemško govoreča.

V nekaterih primerih gre tudi za manipuliranje, tako da se zgodovinska dejstva objavljajo le v akademskih publikacijah, za javnost nedostopnih, medtem ko se po šolskih knjigah objavljajo še naprej stare trditve. Tako je znanost rešena, ideologija pa je dobila svoje.

Avstronemsko in slovensko zgodovinsko sta si nadalje enotni v tem, da zamolčujeta vsebino listine "Privilegium maius" iz leta 1359, s katero je avstrijski vojvoda Rudolf IV. ponaredil zgodovinski položaj vojvodine Avstrije. Listina naj bi namreč dokazala, da je Avstrija ob povzdigu v vojvodino 1. 1156 dobila pod kraljem Friderikom I. posebne pravice pri podeljevanju fevdov; med drugim sprejem fevda na konju in ne kleče, kakor drugi, z vojvodskim klobukom na glavi; avstrijski vojvoda da je vrhovni lovski nadmojster v cesarstvu itd. — To pa so bile pravice karantanske vojvode.

Avstrijski vojvoda Rudolf IV. jih je s to ponarejeno listino samo raztegnil na vse

dedne dežele tj. karantanske in avstrijske: Dejansko pa jih je tedaj že imel, ker je bil tudi vojvoda na Koroškem. In mogoče prav zato ni ta ponaredba vzbudila odpora deželnih stanov.

Svoje lastno zgodovinsko pravo tj. državnost je tedaj imela le Koroška, kot osrednja dežela in vojvodina Karantanije oz. Velike Karantanije in ne Avstrija. Slednja je nastala kot vojvodina iz bavarske Vzhodne krajine in ni bila prvotna. Avstrija sama je oblikovala svojo državnost na zgodovinskem pravu Karantanije, torej na slovenskem pravu. In prav ta okoliščina ne gre v račun ideološkim zgodovinskim.

Enotni so si v tem, da hočejo prikazati Slovence kot nekakšno šemasto ljudstvo, ki mu je dokončno dostojanstvo prinesla šele ta ali ona ideologija in ga osvobodila "tisočletnih okovov". Da bi ostalo prepričanje, kakor da Slovenci v zgodovini niso veljali nič, tudi zamolčujejo pomen bojev s Turki, vpade slovenskih čet v Bosno in seveda izreden pomen bitke pri Sisku (1593), ki so jo izvajali zlasti Kranjci. Če bi padel Sisek, bi bili Turki pred Ljubljano in pot v Italijo in naprej v nemške dežele bi jim bila odprta. Da Turki niso šli naprej, skušajo razlagati le z geografskimi zaprekami, češ da s svojimi lahimi konji niso mogli čez gorovje. Zamolčujejo pa spet ogromne žrtve slovenskih ljudi. Zakaj pa so npr. Turki osvojili gorato Bosno in Bolgarijo?

Danes se torej že resno postavlja vprašanje, kdaj se bo slovensko zgodovinsko izkopalo iz ideologij in tolmačilo zgodovinsko resnico?

J.S. (Novi list)

KOLEDAR društvenih prireditev

MAJ

22. — Mladi harmonikarji prirede svoj pomladanski koncert v šolski dvorani pri Sv. Vidu. Začetek ob 7.30 zvečer. Po koncertu domača zabava.

30. — Društvo SPB Cleveland obhaja Slovenski spominski dan za žrtve vojne in revolucije s sv. mašo pri Lurški votlini na Providence Heights, Chardon Rd.

31. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Spominski dan v parku.

JUNIJ

5. — Dr. Presv. Srca Jezusovega št. 172 KSJK obhaja 60-letnico obstoja. Počasni bodo 50-letni člani.

6. — Otvoritev Slovenske pristave s piknikom. Gostovala bo USS godba na pihala.

20. — Tabor DSPB Cleveland poda spominsko proslavo pri spominski kapelici Orlovega vrha Slovenske pristave, za pobite Slovenske domobranci, četnike in civilno prebivalstvo.

20. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi svoj prvi piknik v parku.

27. — Belokranjski klub priredi piknik na Slovenski pristavi. Igra Belokranjski orkester iz Girarda, Ohio.

JULIJ

3. in 4. — V Lemontu, Ill. bo praznovanje spomina 120-

letnice smrti slovenskega svetniškega kandidata, škofa Antona Martina Slomška. Praznovanja se bo udeležil tudi mariborski škof Franc Kramberger. Istočasno bo vseameriško slovensko romanje v Lemont.

3. in 4. — Slovenski folkorni inštitut v Ameriki prireja na Slovenski pristavi svoj Drugi festival slovenske folklorne v Ameriki. Nastopajo oba dni slovenska folklorna društva pevcev, plesalcev in muzikantov.

11. — Misijonska Znamkarska Akcija ima svoj piknik na Slovenski pristavi.

16., 17. in 18. — Fara sv. Vida priredi vsakoletni poletni festival na šolskem dvorišču na vogalu St. Clair Ave. in Norwood Rd.

18. — Slovensko-ameriški Primorski klub priredi piknik na lovski farmi.

21. — Klub slov. upokojencev priredi piknik na SNPJ farmi na Heath Rd.

25. — Slovenska šola pri Mariji Vnebovzeti priredi piknik na Slovenski pristavi.

25. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi misijonski piknik v parku.

AVGUST

1. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

8. — Slovenski športni klub priredi svoje tretje vsakoletno Super teams tekmovanje in piknik na Slovenski pristavi.

15. — Fara Marije Vnebovzete na Holmes Ave. priredi žegnanjski festival ob Velikem Smarnu. Pete litanije ob dveh popoldne, od 3. do 9. zvečer pa festival v družabni dvorani Baraga.

22. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi svoj drugi piknik v parku.

SEPTEMBER

19. — Oltarno društvo fare sv. Vida priredi obed v farni dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 2. pop.

26. — Društvo SPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.

OKTOBER

2. — "Fantje na vasi" iz Clevelanda prirede koncert ob 5. obletnici svojega obstoja v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Začetek ob 7. uri zvečer.

3. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Vinsko trgatav v parku.

9. — Slovenska folklorna skupina Kres priredi program slovenskih plesov v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

16. — Tabor DSPB Cleveland priredi jesenski "Družabni večer" v Slovenskem domu na Holmes Ave. v Collinwoodu. Igrajo Veseli Slovenci.

16. — Klub slov. upokojencev v Nevburgu-Maple Hts. priredi vsakoletni banket s plesom v Slovenskem domu na E. 80 St. Serviranje večerje ob 6. do 9. zvečer, za ples igra ob 8. do 12. orkester Ed Buehner.

17. — Občni zbor Slovenske pristave.

23. — Slovensko-ameriški kulturni svet priredi Slovenski večer prireditev na Cleveland State univerzi.

31. — Pevski zbor Zarja priredi jesenski koncert v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

31. — Slomškov krožek postreže s kosilom v šolski dvorani pri Sv. Vidu od 11.30 dopoldne do 1.30 popoldne.

NOVEMBER

6. — Stajerski klub priredi vsakoletno martinovanje v dvorani pri Sv. Vidu. Igrajo Veseli Slovenci.

13. — Belokranjski klub prireja svoje tradicionalno martinovanje v veliki dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Igra John Hutar orkester.

21. — Fara Marije Vnebovzete na Holmes Ave. priredi "Zahvalni festival", ki bo od 3. do 9. zvečer v družabni dvorani Baraga.

DECEMBER

5. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi Miklavževanje v farni dvorani. Pričetek ob 3. popoldne.

19. — Pevski zbor Glasbena Matica priredi Božični koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

1983

FEBRUAR

12. — Dramatsko društvo Lilija priredi svojo vsakoletno maškarado v Slovenskem narodnem domu na Holmes Ave.

GRDINOVA POGREBNA ZAVODA

1053 East 62 St. 431-2083

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300

GRDINOVA TRGOVINA S POHISTVOM

15301 Waterloo Road 531-1235

ANDREJ KOBAL:

SVETOVNI POPOTNIK
PRIPOVEDUJE

Purić me je predstavil kralju Petru, mladeniču, ki se mi ni zdel dorastel; a po tem, kako je govoril, je bil že precej zrel. Pri drugem sestanku mi je, kakor da bi hotel izvedeti moje mnenje, omenil, kako posamezni ministri protestirajo proti njegovi zaželeni ženitvi.

Navedel je ugovore posameznikov, češ da zaradi vojne, z državo, razbito med kupatorji, ni primeren čas za svatbo. On bi se ženil, kot so mu sorodniki in posamezniki na angleškem dvoru priporočali. Počutil se je osamljenega, kot jetnik v krilu vile na Nilovem otoku Zamaleku. Nič nisem pomišljal. "Življenje gre naprej," sem dejal. "Če kralj tako želi, naj se oženi. Ministrov ne bo zadovoljil, če se ženi ali ne." Oženil se je isto leto.

Moji opravi se kraljevsko vladno izgnanstvo so imeli smešno in ne posebno lepo stran. Eden ministrov v Purićevi vladi, čigar imena ne omenjam, je stalno poročal kot agent armadne tajne službe, katero je vodil brigadir Smith v Kairu. To je seveda počenjal, ne da bi Purić ali drugi ministri za to vedeli. Tajno je poročal, da imam stike s Purićem in kraljem Petrom, češ da bi kaj takega ne smel vršiti kot ameriški državljani in "navaden oficir".

Brigadir me je dobro poznal, saj sem z njegovim uradom izmenjeval informacije. Tisto ministrovo poročilo je poslal meni in tako sem imel na mizi pred seboj poročilo z obtožbo proti meni; podpisal ga je minister, ki se mi je vedno delal ljubeznega prijatelja. "Prijateljstvo" je ostalo kar naprej.

Imel sem stike z drugimi politikami in izgnanstvu, z Bolgari in Rumuni, ki se niso razlikovali od jugoslovanskih. Vsak je svoječasno nekaj štel. Brezposelnih "generalov brez čet" in živeči od podpore zaveznikov, so se naravno hoteli uveljaviti v tujini, da bi bili vsaj za bodočnost spet važni in priznani med svojimi. Tudi od teh stikov sem tu pa tam zajel snov za poročilo Washingtonu.

Povsem drugačen odnošaj pa je bil z nekimi nemškimi baronom in njegovo ženo, jetnikoma naše organizacije, za katere sem bil začasno odgovoren. Imena ne omenjam, oba mogoče še živita po dolgem, tudi povojnem zaporu v Teksasu. Kot Hitlerjeva vo-

huna sta bila več mesecev nastanjena v Carigradu.

Turška tajna služba je to izvedela in obvestila našega zastopnika. Ko se je par odpravil na potovanje v Karlove Vare (tedaj Karlsbad), nam je bilo omogočeno zamenjati letalo, tako da sta se namesto doma presenečena in obupana znašla v Kairu. Ko sta dobro premislila svojo usodo, sta se odločila igrati novo vlogo — preleviti se v naša agenta in delovati proti Hitlerju.

Zasliševal sem ju v presledkih cel teden, v stanovanju 5. nadstropja z razgledom na reko Nil. Sedel sem v širokem naslonjaču, ko ju je stražnik privedel iz vzhodnega dvigala in tam ostal; jetnika pa sta se usedla na zofo meni nasproti. Med seboj sta govorila nemško; dal sem jima razumeti, da ne razumem. Baron je govoril angleško z nemškim naglasom, ona pa samo nemško, ali vsaj tako se je delala. Med dolgim razgovorom sem videl, da je vsa moja vprašanja dobro razumela.

Nikdar nisem imel opravka s tako prebrisanim in tudi zagrizenim zakonskim parom, če sta par v resnici bila. Hotel sem čimveč dognati, kaj in kako sta vršila tajno službo v Turčiji in drugod. Komu in kako sta izročala ali pošiljala poročila? Kakšne so bile njune naloge: zbirati splošne informacije ali samo poizvedovati o delovanju drugih tajnih služb? Kdo je bil z njima v zvezi, v Turčiji, na Nemškem ali po drugih državah?

Vsi odgovori so bili spretne; izdala nista nobene zapiskane vredne tajnosti. Vodnik je bila ona. Kakor šepetalec na odru je baronu zgovorila po nemško prve besede v odgovor na vsako moje vprašanje in on je ponovil. Oba sva gledala v njega, ki je kakor naučen vse počasi odgovarjal. Tako sem vedno vedel vnaprej, kaj bo odgovoril.

Narekovala mu je, da mora govoriti o njunem obupnem stanju, ker jima nič ne verjame. Rekla mu je, naj mi pove, da jima ne preostaja nič drugega kot napraviti samomor. Vedel sem vnaprej, kot mu je ona namignila, da bosta vstala in stopila k balkonu.

"Kar skočita," sem dejal, "za vaju bo vsega konec." Vedel sem, da je vse samo igra; ker jima nisem branil skočiti z balkona, sta za trenutek obmolnila ter se vrnila na zo-

fo.

O.S.S. se ni nikdar posluževala groženj ali kakršnega koli nasilja, če je bil ujeti spijon še tako trdovraten. Dobro smo vedeli, da so to delali drugi, ker se je tako zgodilo našim ljudem, ujetim v Nemčiji in drugod. Nasilje je bilo brezpogojno prepovedano, to tudi iz praktičnega razloga. Izjave, izsiljene z mučenjem, niso nikdar zanesljive. Ko jetnik trpi od udarcev, navadno prizna vse, kar se mu naroča, če je res ali ne.

Nemški zakonski par so izpraševali še potem, ko sem odšel iz Kaira. Kot sem slišal, je bil h koncu precej "omehčan" in sta razložila marsikaj zanimivega. Urednik newyorškega Daily News, Timothy (priimka se ne spominjam), mi je leta 1952 pokazal uvodni članek, katerega je napisal v prilog baronskemu paru, ki je še vedno ždel v nekem zaporu, da bi ju oblasti morale izpustiti. Imel je povsem napačne informacije o njuni nedolžnosti, a jaz sem previdno molčal, kot da bi o paru in njega prestopkih nič ne vedel. Oblasti so se zgani- le in isto leto paru dale prostost. ...

Tajna služba zahteva lastnosti, ki se razvijajo v navado, ki se normalnemu človeku ne zdi prav nič lepa. Na primer opazovanje in prisluškovanje. Tega sem se vsaj začasno posluževal v Kairu, kjer je med vojno mrgolelo tajnih agentov in se je v prid službe izplačalo napenjanje ušesa.

V splošni dvorani za goste hotela Shepards sem po kosilu posedel, da prelistam časopis. Na obratni zofi s hrbtno proti meni sta sedela dva debeluha. Pogovarjala sta se po rusko, a eden je bil brezdvomno Bolgar. Nista bila glasna, toda moj posluš je bil tiste čase še zelo točen.

Govorila sta po ovinkih, a z gotovostjo sem sklepal, da je bil razgovor o neki ladji s potniki, ki bi imela odpluti v Carigrad ter tam pristati samo eno noč pred odhodom v Bospor. Časopis sem "čital" dobre pol ure. Eden debeluhov je vstal in dejal, da se mora drugi vrniti naslednji dan ob istem času. Kmalu za prvim je odšel tudi drugi.

Radovednost me je gnala, da bi slišal več, in upal sem, da se neznanca sestaneta na isti, zame prikladni zofi. S časopisom pod pazduho sem naslednji popoldan okleval v hotelu. Prvi je vstopil in se usedel, kmalu za njim še drugi. Sedel sem kakor prejšnji dan, "čital" in poslušal. Izvedel sem samo to, da so štirje ljudje pripravljeni in čakajo, nič drugega.

Glasni razgovor je nenadno utihnil. Kaj je prvi drugemu pošepetal, ko se je dvignil in hitro odšel, nisem mogel slišati. Slutil sem, da sta opazila mojo prisotnost in prisluškovanje, ter zato prekinila razgovor. Vstal sem, šel na hodnik in obenem opazil, da je vstal tudi debeluh in mi sledil.

Ne hotel bi imeti za seboj takega "repa", ko sem bil namenjen oditi v urad O.S.S. Zato sem zavil v hotelsko pivnico. Pri baru sem ugledal poznanca, angleškega kapitana Kinga z dvema drugima mladima častnikoma. Vsi skupaj so bili na kratkem do-

pustu z otoka Malte, ki je za Angleže predstavljal najhujšo dolžnost v tistem letu. Nemci so jih bombardirali dosledno vsak dan.

(Dolje prihodnjič)

Avlo na premog?

Odkar svet pozna naftno krizo ali kakor koli že imenujemo spoznanje o omejenih zalogah surove nafte, so se bistre glave v avtomobilski industriji precej namučile, da bi naredile avtomobil, ki bi ga poganjalo kaj drugega namesto dragih in vse bolj negotovih naftnih derivatov. Slišali smo že o električnih avtomobilih, o avtomobilih, ki jih poganja lesni alkohol, zdaj pa se je v to družino vrinil še avtomobil na premog.

Letos poleti so strokovnjaki General Motors preskusili dva prototipa avtomobilov, ki za pogon uporabljata premogov prah. Prvi poskusi so, tako trdijo, kar obetavni, vendar bo preteklo še nekaj let, preden bodo po cestah brzeli premogovi avtomobili. Če sploh bodo kdaj?

In kako avtomobilski motor na premog deluje? Stisnjen zrak pošilja v prah zmlet premog iz rezervoarja v kurišče, kjer prah zgori v plin, ki goni turbino. Prepričani smo, da največja težava pri vsej stvari ni izdelava takšnega motorja, marveč tehnologija obdelave premoga v dobro gorljiv prah.

Postopek mletja premoga v izjemno fin prah so odkrili pred kratkim. Zaenkrat je še drag, vendar pa računajo, da bi bil ob večji proizvodnji premog kot gorivo za avtomobile precej cenejši od sedanjih naftnih goriv.

Hrana iz plina

Bodočnost sveta ni rožnata. Le malo novic daje slutnjo lepših časov. Med njimi je, vsaj kar se lakote tiče, razveseljiva novica, ki je prišla iz družbe Phillips Petroleum. Njeni strokovnjaki so razvili

stranski produkt naravnega plina.

Gre za enostavno beljakovinsko celico, ki naj bi bila primerna za hrano. Ljudje naj bi se s tovrstnimi beljakovinami začeli poskusno hraniti že prihodnje leto. In če bodo poskusi uspešni, naj bi novoodkrita beljakovinska celica kmalu postala tako vsakdanja kot, denimo, mleko.

Dejansko gre za nekakšen kvas, ki intenzivno raste na metanolu, katerega se da zlahka pridobivati iz naravnega plina. Phillipsovi strokovnjaki trdijo, da bi samo iz plina, ki ga brezkoristno požgejo na bližnjem vzhodu, lahko pridobili hranilne kvasnine za proteinske potrebe milijarde ljudi.

Plinski kvas, če ga smemo tako imenovati, je sicer brez pravega okusa, vendar pa je to pomankljivost mogoče odstraniti tako, da se uporablja kot dodatek k drugim, manj hranilnim jedem.

Ženske opuščajo
kajenje v večji
meri kot moški

Podatki zveznega tajništva za zdravstvo in socialno skrbstvo, objavljeni v začetku tega meseca, kažejo, da se je število kadilcev od leta 1978, ko je bilo na 30,4% celotnega odraslega žensktva, zmanjšalo do leta 1980 na 28,9% vsega žensktva v deželi. Vseh kadilcev je bilo lani po uradnih podatkih 24,5 milijonov.

Moški so opuščali kanje v nekaj manjši meri kot ženske. Leta 1978 jih je kadilo 37,4%, leta 1980 pa 36,7%. Skupno število kadilcev lani je bilo 27,9 milijonov.

Število onih, ki so opustili kajenje, je lani doseglo 33,3 milijone, med njimi je več žensk kot moških.

Kupujte pri trgovcih, ki
oglašujejo v tem listu!
Svoji k svojim!

MAPLE HEIGHTS POULTRY & CATERING

17330 Broadway

Maple Heights

Naznanjamo, da bomo odslej nudili kompletno postrežbo (catering service) za svatbe, bankete, obitnice in druge družabne prireditve. Za provzorno postrežbo prevzamemo popolno odgovornost. Na razpolago vseh vrst perutnine. Se pripravljamo:

ANDY HOCEVAR in SINOV

Tel.: v trgovini MO 3-7733 — na domu MO 2-2912

Za zanesljivost in stvarnost cen
pri "kupovanju" ali prodaji
Vašega rabljenega avtomobila
se Vam priporoča slovenski rojak

Frank Tominc lastnik

CITY MOTORS

5413 St. Clair Ave.

tel. 881-2388

Prijatelj's Pharmacy

St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA
ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE
OHIO — AID FOR AGED PRESCRIPTIONS.

MALI OGLASI

BY OWNER

Euclid bungalow. Close to St. Christine Church. 4 bedrooms. Living room. Family room, paneled with cathedral ceiling and wood burning fireplace. 1½ baths. Paneled basement. Covered porch. Air conditioning. Draperies. Carpeted thruout house. Double garage. Mid 60's. Call Edward Krasovec 531-9152 after 4 pm.

(39-40)

Open Sun. 2 to 5

21451 Naumann Ave.

By owner. Step inside this 3 bdrm. alum., sided colonial. Newly painted downstairs. Low heating bills. St. Christine parish. Will sacrifice for quick sale, \$43,000. Call 486-5662 after 5 p.m.

(39-40)

HISA NAPRODAJ

Zidana, v E. 61 St. in St. Clair Ave. okolici — \$35,000. Kličite 481-5677 po 5. uri pop.

(39-40)

HOMES FOR SALE

2 doubles on E. 63 St. 1 single on Bonna & 1 single on Addison Rd. All these homes prices have been reduced.

Call Branka Covic 261-5960 or Call CAMEO REALTY.

261-3900

(39-40)

HISA NAPRODAJ

Za dve družini. 6 in 6 sob na Addison Rd.

Tel. 391-1088, 731-6551

(39-40)

MALI OGLASI

CLEANERS

Nights, some English needed.

Call 361-3221

Gen'l. Housekeeper and Cook Live-in. North Royalton. Mature person. Call 582-2700 8:30 a.m. to 5 p.m.

(38-41)

Naprodaj — V Sloveniji

Enodružinska hiša v mestu Izola, blizu Jadranskega morja. Matika Lucijan, Izola, Ljubljanska 5. Tel. št. 38-66-61342.

(38-41)

REMODELING

Additions, dry wall, roofs and patios. Free estimates.

Andrew Kozjek

481-0584

(38-45)

Free Rent

For custodian Work. Apply 1061 E. 71 St. down.

(38-41)

Delovno mesto, delni čas, za višješolca. Za pojasnilo, kličite 431-0628.

(36-39)

Apartment for Rent

On Addison Rd. near St. Clair. 2 bedrooms, total 6 rooms.

Call 383-8314 after 6 p.m.

(X)

HOUSE FOR SALE

BY OWNER

All brick, off E. 200 St. 3 bedroom, dining room, living room and eat-in kitchen. 1½ baths. Full basement. 2½ car garage and a lot more. Mid 50's. Call anytime 486-4296.

(38-41)

MULLALLY POGREBNI ZAVOD

Nahaja se med Memorial Shoreway in Lake Shore Blvd.
365 E. 156th St. KE 1-9411

- ★ Vse predpriprave v naši posebni privatni sobi.
- ★ Vera, narodnost in privatni običaji upoštevani.
- ★ Parkirni prostor. Zračevalni sistem.

24 urna ambulančna posluga in aparat za vdihavanje kisika.

Let Your Life Insurance
Work for You

American Mutual has a new concept which combines your life insurance with an exciting new benefit program. Scholarships, social activities, and recreational facilities provided by one of the largest Slovenian Fraternal Associations in Ohio. For further information, just complete and mail the coupon below.

American Mutual Life Assoc.
6401 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

My date of birth is

Name

Address

City State Zip

Why we must adhere to the Traditional Mass

LECTURE by Father Donald Sanborn, Society of St. Pius X (Rector of St. Thomas Aquinas Seminary, Ridgefield, Ct.)

Saturday, May 22 - 7:30 p.m. Free Admission

LITHUANIAN VILLAGE HALL

877 E. 185 St. — Cleveland

526-5684

884-9070

Sponsored by St. Therese of the Child Jesus Traditional Chapel

KONCERT

MLADIH HARMONIKARJEV

V ŠOLSKI DVORANI PRI SV. VIDU

Po koncertu zabava - Igra ansambel Jasmin

V SOBOTO, 22. MAJA 1982, OB 7:30 ZVEČER

Dar \$4.00